

## Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

*Μ. Μαραθεύτης*

Κύριε Πρόεδρε,  
Αγαπητοί Σύεδροι,

Η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στην Κύπρο, αρχίζει από το 1893 όταν ιδρύθηκε σαν προσάρτημα του Πανκύπριου Γυμνασίου, το Πανκύπριο Διδασκαλείο. Το Πανκύπριο Διδασκαλείο περιοριζόταν μόνο σε άρρενες σπουδαστές, κατόπιν ιδρύθηκε το Πανκύπριο Διδασκαλείο Θηλέων σαν προσάρτημα του Γυμνασίου Θηλέων, το οποίον τότε ιδρύθη, αργότερα ιδρύθηκε το Πανκύπριο ιεροδιδασκαλείο στη Λάρνακα, το οποίον συνεδύαζε την εκπαίδευση των δημοδιδασκάλων και των ιερέων.

Η αγγλική πολιτική, η οποία ζητούσε να υποτάξει πνευματικά τους Κυπρίους, κατεδίωξε το κλείσιμο των Διδασκαλείων αυτών, τα οποία σταδιακά έκλεισαν από το 1933—1937 και το 1937 ίδρυσε το Αγγλικό Διδασκαλικό Κολλέγιο, στο οποίο μόνο επιτρεπόταν η εκπαίδευση των Δασκάλων Ελλήνων και Τούρκων μαζί με γλώσσα Διδασκαλίας την Αγγλική. Οι προθέσεις ήταν ασφαλώς πολύ εμφανείς στους Κυπρίους, οι οποίοι και αντιτάχθηκαν με το να δώσουν βάρος και να κρατήσουν ανεξάρτητη τη μέση εκπαίδευση στην Κύπρο.

Από την αρχή, από το 1893, η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στην Κύπρο περιορίστηκε μόνο για τους εκπαιδευτικούς της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικοί της Μέσης Εκπαίδευσης, τα οποία ήταν ανεξάρτητα από την Αγγλική Διοίκηση και διοικούσαν από Σχολικές Εφορίες, ελληνικές καθαρά, οι Άγγλοι δεν ξέρω για ποίο λόγο επέτρεψαν να υπάρξει αυτή η σχετική ελευθερία στη Μέση Εκπαίδευση, αργότερα φυσικά έκαναν προσπάθειες για να την υπαγάγουν και αυτή όπως και τη Δημοτική, αλλά δεν ολοκλήρωσαν τις προσπάθειές των, άρχισε ο αγώνας του 1955, οι εκπαιδευτικοί λένω της Μέσης Εκπαίδευσης εκπαιδευόνταν βασικά στην Ελλάδα, και έρχονταν κατόπιν και μετέφερναν το ελληνικό πνεύμα στα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης.

Η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών Δημοτικής Εκπαίδευσης ήταν περιορισμένη σ' αριθμό ανάλογα με τις ανάγκες των Σχολείων, ενώ της Μέσης Εκπαίδευσης ήταν εντελώς ανεξέλεγκτη, και εξακολουθεί μέχρι σήμερα να ισχύει η ίδια διαδικασία και ενώ δεν υπάρχει κανένας αδιόριστος δημοδιδάσκαλος στην Κύπρο, εν τούτοις υπάρχει κατάλογος αδιόριστων

εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσης μακροσκελέστατος.

Επίσης, μεταξύ Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης, υπάρχει μία διαφορά όσον αφορά την μισθοδοσία και θα μπορούσα να πω και το κύρος, επειδή της Μέσης Εκπαίδευσης έρχονταν εδώ στην Ελλάδα, ήταν συνήθως απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Αθηνών, κατόπιν Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και των άλλων των Πανεπιστημίων σήμερα, ενώ οι Δάσκαλοι εκπαιδεύονταν για δύο χρόνια μόνο στη Κύπρο, και υπήρχε διαφορά και μισθοδοσίας και κύρους.

Και δυστυχώς, αυτή η διαφορά εξακολουθεί και μέχρι σήμερα να υπάρχει με κάποια σχετική αντίδραση από την μέση Εκπαίδευση, όσον αφορά το θέμα της ενιαιοποίησης των εκπαιδευτικών από την Προδημοτική έως τη Μέση Εκπαίδευση.

Όσον αφορά τη μετεκπαίδευση τώρα των εκπαιδευτικών, αυτή γινόταν αρχικά εδώ στην Ελλάδα, για τους εκπαιδευτικούς της Μέσης Εκπαίδευσης, για τους εκπαιδευτικούς της Δημοτικής ενώ όσο ήταν οι Εγγλέζοι στην Κύπρο εφρόντιζαν εκείνοι με ορισμένα συνέδρια των επιθεωρητών που έκαναν, τους οποίους ήλεγχαν απόλυτα, ή με την αποστολή ορισμένων Δασκάλων που ξεχωρίζαν στην Αγγλία, για να παρακολουθήσουν ειδικές σπουδές.

Μετά τη Μεταπολίτευση το 1959 και την ανεξαρτησία της Κύπρου, άλλαξε και αυτό το θέμα, και η μετεκπαίδευση τόσο των Δασκάλων, όσο και των Καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης συνεχίζει να γίνεται στην Ελλάδα κατόπιν υποτροφιών, που προσφέρει πλουσιοπάροχα η ελληνική κυβέρνηση, όσο τώρα και στην Κύπρο. Επίσης, τα τελευταία χρόνια, άρχισε να γίνεται μετεκπαίδευση συστηματική και σε διάφορες χώρες του εξωτερικού, διότι τις λίγες υποτροφίες, που πρόσφεραν τότε οι Εγγλέζοι για μετεκπαίδευση ορισμένων Δασκάλων στην Αγγλία, τώρα τις έχουνε πολλαπλασιάσει και εκείνοι αλλά και άλλες χώρες οι οποίες έχουνε διμερείς σχέσεις με την Κύπρο, και μπορώ να πω ότι και ένας σημαντικός αριθμός εκπαιδευτικών, τόσο Δημοτικής όσο και Μέσης Εκπαίδευσης, πηγαίνει κάθε χρόνο σε διάφορα Πανεπιστήμια του εξωτερικού εκτός από την Ελλάδα, για να παρακολουθήσει ειδικές μεταπτυχιακές ή άλλες σπουδές για εκσυγχρονισμό στα θέματα της Παιδείας.

Από το 1972, άρχισε να γίνεται συστηματική μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών στην Κύπρο, με την ίδρυση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο αποβλέπει σε 4 βασικά τομείς: 1. Στην επιμόρφωση όλων των βαθμίδων των εκπαιδευτικών, που είναι μία επιμόρφωση μαζική και συνεχής, τα θέματα για τα οποία γίνεται επιμόρφωση, είναι εκείνα για τα οποία διαπιστώνεται ότι υπάρχει ανάγκη και οι ανάγκες αυτές διαπιστώνονται από τους επιθεωρητές, από το Υπουργείο Παιδείας, και από την επανατροφοδότηση, την οποία δίνουν ήδη οι

εκπαιδευτικοί.

Και έτσι οργανώνονται σειρές σεμιναρίων, τόσο για τους δημοδιδασκάλους, όσο και για τους καθηγητές Μέσης Εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια του έτους. Επίσης, κάτι ξεχωριστό, είναι η υποχρέωση των νεοδιοριζομένων Καθηγητών στη Μέση Εκπαίδευση, να παρακολουθήσουν σειρά επί μορφωτικών μαθημάτων στα Παιδαγωγικά, για να μπορέσουν να μονιμοποιηθούν το διορισμό τους στη Μέση Εκπαίδευση.

Ένας άλλος τομέας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου είναι η παιδαγωγική έρευνα, ένας τρίτος είναι η τεκμηρίωση πληροφοριών, και η έκδοση σχετικών ενημερωτικών δελτίων και τέταρτος τομέας είναι η εκπαιδευτική τεχνολογία.

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο εκτός από Κύπριους εκπαιδευτικούς επίσης χρησιμοποιεί και τις υπηρεσίες πολλών ξένων, οι οποίοι με διμερείς συμφωνίες με την Κυπριακή κυβέρνηση, έρχονται και προσφέρουν τις υπηρεσίες των στην Κυπριακή Παιδεία.

Να μου επιτρέψετε να επιστρέψω πάλι στο θέμα της εκπαίδευσης των δημοδιδασκάλων και να έρθω να μιλήσω κάπως περισσότερο για το έργο της Παιδαγωγικής Ακαδημίας. Το 1959, μόλις έγιναν οι συμφωνίες της Ζυρίχης, το πρώτο έργο το οποίο έγινε στην Κύπρο, από το τότε Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, ήταν το κλείσιμο του Αγγλικού Διδασκαλικού Κολλεγίου και η ίδρυση της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου, με βάση τα ελληνικά δεδομένα.

Η Παιδαγωγική Ακαδημία λειτούργησε από το 59 έως το 1965, με διετή κύκλο σπουδών, όπως και οι ελλαδικές Παιδαγωγικές Ακαδημίες. Το 1965 εφάρμοσε τον τριετή κύκλο σπουδών, τον οποίον και εξακολουθούμε να έχουμε ως σήμερα.

Ένας άλλος σταθμός στην εξέλιξη της Παιδαγωγικής Ακαδημίας, είναι μετά δέκα χρόνια, το 1975, ότε εισαγάγαμε το θεσμό των ακαδημαϊκών εξαμήνων αντί του έτους. Και επίσης ιδρύσαμε και κλάδο για την εκπαίδευση των Νηπιαγωγών μαζί με τους Δασκάλους πάλι με τριετή κύκλο σπουδών από το 1975.

Οι στόχοι της Παιδαγωγικής Ακαδημίας, πέρα φυσικά από το γενικό στόχο, ότι θα καταρτίσουμε τους Δασκάλους για τα ελληνικά σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης και προδημοτικής εκπαίδευσης, είναι οι ειδικότεροι στόχοι, η ανάπτυξη της προσωπικότητας του σπουδαστή, η οποία επιδιώκεται με διάφορα μέσα τα οποία χρησιμοποιούμε και με τη γενική του μόρφωση.

Ένας άλλος στόχος είναι να γνωρίσει ο σπουδαστής την ύλη διδασκαλίας την οποία θα διδάξει στο Δημοτικό ή στο Νηπιαγωγείο, σε πολύ φυσικά ανώτερο επίπεδο, και τρίτον, να γνωρίσει τη μεθοδολογία την οποία θα χρησιμοποιεί.

Αυτοί είναι οι βασικοί σκοποί που επιδιώκουμε. Όσον αφορά τώρα το διδακτικό προσωπικό της Ακαδημίας, θα μπορούσα να πω, ότι δεν υπάρχει μόνιμο προσωπικό, παρόλο ότι μπορούμε να βρούμε Καθηγητές, οι οποίοι εργάζονται εκεί από 20 χρόνια τώρα, αλλά δεν κατέχουν οργανικές θέσεις, και μπορεί το Υπουργείο να τους σηκώσει οποιαδήποτε στιγμή. Οι Καθηγητές στην Παιδαγωγική Ακαδημία έρχονται μ' απόσπαση από τη Δημοτική Εκπαίδευση και από τη Μέση Εκπαίδευση ανάλογα με τις σπουδές τις οποίες έχουν κάνει.

Για να έρθει ένας Καθηγητής στην Ακαδημία, πρέπει να έχει τουλάχιστον 7ετή διδακτική πείρα, είτε σε Δημοτικό, είτε σε σχολείο Μέσης Εκπαίδευσης και να έχει μετεκπαίδευση στο μάθημα το οποίο πρόκειται να διδάξει, και επί πλέον να έχει παιδαγωγική κατάσταση. Όλοι οι Καθηγητές της Παιδαγωγικής Ακαδημίας, εκτός από το ειδικό μάθημα που διδάσκουν, π.χ. θρησκευτικά, φυσικές επιστήμες, βιολογικές επιστήμες κ.λ.π. συγχρόνως πρέπει να διδάξουν και την ειδική διδακτική του μαθήματός τους.

Επομένως, είναι ένας συνδυασμός Καθηγητού—ύλης και συγχρόνως παιδαγωγού. Εκείνο το οποίο κάνουμε στην Παιδαγωγική Ακαδημία, είναι μία συνεχής προσπάθεια για την ανάπτυξη του διδακτικού προσωπικού. Αυτό είναι ένα από τα βασικά μας μελήματα, διότι πιστεύουμε ότι με την ανάπτυξη του διδακτικού προσωπικού, επιτυγχάνουμε καλύτερα το έργο μας. Και αυτό επιτυγχάνεται με διάφορα μέσα, θα τ' αναφέρω πολύ σύντομα. Ένα μέσο είναι ειδικές συνεδρίες, για ανάπτυξη προσωπικού, στις οποίες Καθηγητές διαφόρων ειδικοτήτων κάνουν εισήγηση πάνω στο μάθημά των και επιμορφώνουν κατά κάποιον τρόπον τους άλλους Καθηγητές στο μάθημα της ειδικότητάς τους, ώστε ο κάθε Καθηγητής Ακαδημίας αν είναι δυνατόν να είναι ενημερωμένος για το τι γίνεται γενικά σ' όλους τους τομείς της Σχολής.

Ένας δεύτερος τρόπος ανάπτυξης του προσωπικού της Ακαδημίας, είναι η έκδοση του δελτίου παιδαγωγικής ενημέρωσης, μερικοί από εσάς πιθανό να το έχετε υπόψη σας.

Για να εκδοθεί αυτό το δελτίο κάνουμε το εξής: Κάθε Καθηγητής αναλαμβάνει να παρακολουθεί ένα ξένο περιοδικό, ανάλογα με την ξένη γλώσσα που ξέρουν, άλλος Γερμανικά, άλλος Γαλλικά, άλλος Αγγλικά, οι περισσότεροι φυσικά είναι αγγλόφωνες. Και παρακολουθούμε πιο συστηματικά τα περιοδικά της Αμερικής και της Αγγλίας. Από το περιοδικό, που παρακολουθεί ο καθένας, ξεχωρίζει ένα άρθρο, που νομίζει ότι είναι πολύ χρήσιμο για την εκπαίδευση στην Κύπρο.

Κάνει μία περίληψη αυτού του άρθρου και την δημοσιεύουμε στο δελτίο παιδαγωγικής ενημέρωσης. Κατόπιν το δελτίο παιδαγωγικής ενημέρωσης αποτελεί θέμα για μία από τις ειδικές συνεδρίες του διδακτικού προσωπικού για την ανάπτυξή του και συγχρόνως το χρησιμοποιούμε στις παραδόσεις

μας προς τους σπουδαστές, ώστε οι σπουδαστές μας να ενημερώνονται πάνω σ' άρθρα τα οποία δημοσιεύονται πριν ένα — δύο — τρεις μήνες σε διεθνή περιοδικά.

Και έτσι την ανάπτυξη του προσωπικού την μεταφέρουμε αμέσως και στους σπουδαστές μας, και ένας άλλος τρόπος για την επιμόρφωση του προσωπικού της Ακαδημίας, είναι η έκδοση της επετηρίδας, η οποία εκδίδεται τακτικά τώρα κάθε χρόνο, και έχει τώρα πέντε χρόνια, που προσπαθούμε στην επετηρίδα να δώσουμε έναν πιο επιστημονικό χαρακτήρα και αν τυχόν έπεσε στα χέρια σας η επετηρίδα των τελευταίων 4—5 ετών, θα δείτε, ότι δημοσιεύονται και αρκετά παιδαγωγικού επιστημονικού περιεχομένου, άρθρα ή μελέτες.

Προσπάθειά μας είναι συγχρόνως οι Καθηγητές της Ακαδημίας να πηγαίνουν στο εξωτερικό για κάποια μετεκπαίδευση, αυτό δεν το έχουμε επιτύχει συστηματικά, να γίνει θεσμός, πάντως όμως γίνεται τυπικά, τόσο προσωπικά εγώ, όσο και οι άλλοι συνάδελφοι πηγαίνουν σε διάφορα συνέδρια, που γίνονται σε χώρες του εξωτερικού σχεδόν κάθε χρόνο, ενημερώνονται για το τι γίνεται εκεί, και επιστρέφοντας οπωσδήποτε θα ενημερώσουν τους άλλους συναδέλφους, για το τι παρακολούθησαν.

Π.χ. τώρα, να είσθε βέβαιοι, ότι θα ενημερώσω το προσωπικό για τις εργασίες του Συνεδρίου αυτού.

Όσον αφορά το πρόγραμμα διδασκαλίας, ήθελα να πω ότι ενώ το 1959 αρχίσαμε βασικά με το πρόγραμμα των ελλαδικών Παιδαγωγικών Ακαδημιών διετούς φοίτησης, αργότερα αποκτήσαμε κάποια μεγαλύτερη αυτονομία, και με βάση τα διεθνή πλέον δεδομένα, περισσότερο όμως στηριζόμαστε στα δεδομένα των Ευρωπαϊκών χωρών και των Ηνωμένων Πολιτειών, χωρίς ν' απομακρυνόμαστε φυσικά πολύ από τα ελληνικά δεδομένα, προσπαθούμε και αναπροσαρμόζουμε το πρόγραμμά μας.

Το έχουμε βάσει σαν θεσμό ανά τριετία, ν' αναπροσαρμόζουμε το πρόγραμμά μας, και η αναπροσαρμογή αυτή του προγράμματος, που χαρακτηρίζεται από κάποιαν ευελιξία, στηρίζεται και στην ανατροφοδότηση την οποίαν παίρνουμε από τους σπουδαστές, από τους αποφοίτους μας, από τους Καθηγητές, και από τους επιθεωρητές Δημοτικής Εκπαίδευσης οι οποίοι βλέπουν στην πράξη ύστερα τ' αποτελέσματα της Ακαδημίας.

Όσον αφορά τις μεθόδους διδασκαλίας, η φιλοσοφία την οποίαν ακολουθεί η Παιδαγωγική Ακαδημία, είναι ότι δεν υπάρχει μία ιδεώδης μέθοδος, αλλά ότι η μέθοδος εξαρτάται αν είναι κατάλληλη ή όχι από την προσωπικότητα του διδάσκοντος, από το επίπεδο και την προσωπικότητα των μαθητών, από τις συνθήκες που επικρατούν στο σχολείο, από τη φύση του μαθήματος, το οποίο θα διδάξει, και από τους ειδικούς στόχους που έχει θέσει ο Δάσκαλος για κάθε μάθημα. Ακριβώς, διότι δεν πιστεύουμε, ότι υπάρχει μία μέθοδος, αλλά υπάρχουν πολλές μέθοδοι, τις οποίες ο σπουδα-

στής πρέπει να χρησιμοποιήσει, πρέπει να μάθει και να χρησιμοποιεί, γι' αυτό και η προσπάθεια της Παιδαγωγικής Ακαδημίας, είναι οι Καθηγητές να χρησιμοποιούν στις διδασκαλίες των όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ποικιλία διδακτικών μεθόδων.

Χρησιμοποιούμε φυσικά τη διάλεξη, δίνουμε μεγάλη σημασία στα σεμινάρια, στα Φροντιστήρια, στις μελέτες και στις ανακοινώσεις των σπουδαστών, όπως επίσης στην μικροδιδασκαλία, στη φύση διαφόρων διδακτικών μέσων. Φέτος μάλιστα, αναγκαστήκαμε να το χρησιμοποιήσουμε αυτό σε μεγαλύτερο βαθμό, χρησιμοποιούμε και τη συνεταιριστική διδασκαλία. Δηλαδή ενώνουμε παράλληλα τμήματα σπουδαστών του πρώτου ή του δεύτερου έτους, και οι Καθηγητές των τμημάτων αυτών του ιδίου μαθήματος, όταν συμβαίνει να είναι περισσότεροι του ενός αναλαμβάνουν και κάνουν διαλέξεις προς το σύνολο των σπουδαστών του έτους, πάνω στο θέμα της ειδικότητάς των και κατόπιν οι φοιτητές αυτοί χωρίζονται σε μικρές ομάδες και κάνουν εκεί σεμινάριο με ερωτήσεις και λύσεις αποριών και δικές τους συμβουλές στο μάθημα της διαλέξεως.

Όσον αφορά τώρα την πρακτική διδακτική, θα ήθελα μετά από τα όσα έχουν λεχθεί προηγουμένως από τον κ. Φιλίππου ν' αναφέρω το μοντέλλο το οποίο χρησιμοποιούμε εμείς στην Κύπρο ειδικά. Η πρακτική διδακτική χωρίζεται σε τρεις ομάδες: Η μία ομάδα είναι οι δειγματικές διδασκαλίες. Στο τέλος κάθε ενότητας, ο κάθε Καθηγητής είπα ότι είναι και Καθηγητής της ειδικής διδακτικής του μαθήματός του, οργανώνει με κάποιο σχολείο εκεί γύρω από την Ακαδημία και κάμνει δειγματική διδασκαλία, φυσικά δεν την κάνει ο ίδιος, την κάνει ο Δάσκαλος της τάξεως, αλλά συννενοείται με το Δάσκαλο της τάξεως για τη μέθοδο, για την πορεία που θ' ακολουθηθεί κ.λ.π.

Και μετά ακολουθεί η συζήτηση παρόντος του Καθηγητή, του Διευθυντή του Σχολείου, του Δασκάλου.

Ένας δεύτερος τομέας, είναι η παρακολούθηση της έναρξης και της λήξης των εργασιών στα Δημοτικά Σχολεία και τα Νηπιαγωγεία, στην αρχή και στο τέλος του κάθε έτους. Δηλαδή πριν αρχίσουμε τις παραδόσεις μας στο σχολείο, στην Ακαδημία, οι σπουδαστές πηγαίνουν στα σχολεία, που αρχίζουν ενωρίτερα και παρακολουθούν εκεί την ιεράρχηση.

Όταν τελειώσουμε εμείς τις προαγωγικές και απολυτηρίους εξετάσεις, που τελειώνουν περίπου 16—17 Ιουνίου, επειδή τα Δημοτικά σχολεία συνεχίζουν ως τις 28 Ιουνίου, πηγαίνουν οι σπουδαστές σ' εκείνη την περίοδο, ως τις 28 Ιουνίου και παρακολουθούν τη λήξη.

Και το τρίτο σκέλος το πιο βασικό, είναι η πρακτική εξάσκηση των σπουδαστών, η οποία διαρκεί κατά την τριετή περίοδο των σπουδών τους 14 εβδομάδες, αλλά αυτές οι 14 εβδομάδες είναι χωρισμένες σε πέντε υποπεριόδους. Μία περίοδος από δύο εβδομάδες πριν το Πάσχα στο πρώτο

έτος, και οι άλλες περίοδοι είναι δύο στο δεύτερο έτος, και δύο στο τρίτο από τρεις περιόδους, πριν τα Χριστούγεννα η μια και πριν το Πάσχα η άλλη.

Και στο τέλος της τελευταίας διδακτικής περιόδου της πέμπτης, ο σπουδαστής αναλαμβάνει πλήρη ευθύνη της τάξεως, ο Δάσκαλος φεύγει εντελώς από την τάξη και αναλαμβάνει αυτός πλήρη ευθύνη. Ενώ, στις προηγούμενες διδακτικές εξασκήσεις edίδασκε ο κάθε σπουδαστής τρία μαθήματα την ημέρα. Προηγουμένως, ήταν τέσσερα, αλλά παραπονήθηκαν οι σπουδαστές πέρσι, και ο Καθηγητικός Σύλλογος υποχώρησε και δέχθηκε να διδάσκουν τρία μαθήματα την ημέρα, συντάσσοντας φυσικά τα ημερήσια προγράμματα κανονικά και κάνοντας την κανονική προετοιμασία για τα τρία αυτά μαθήματα, τα οποία πρέπει να είναι διαφορετικά το ένα από το άλλο.

Κανονικά, το ένα πρέπει να είναι ή ελληνικά ή μαθηματικά, το άλλο πρέπει να είναι βοηθητικών και το άλλο πρέπει να είναι πρακτικό.

Η επιθεώρηση των σπουδαστών γίνεται βασικά από τους Καθηγητές της Παιδαγωγικής Ακαδημίας, ο καθένας στο δικό του μάθημα, εκτός από τους Καθηγητές των Παιδαγωγικών, οι οποίοι μπορούν να δουν το σπουδαστή σ' οποιοδήποτε μάθημα. Οι ειδικοί όμως Καθηγητές βλέπουν το σπουδαστή μόνο στο δικό τους το μάθημα, και τον βλέπουν, αν για τεχνικούς μόνο λόγους είναι ανάγκη να τον δουν.

Δύο λόγια ήθελα να σας πω τώρα για τους σπουδαστές. Οι σπουδαστές στην Ακαδημία εισάγονται ύστερα από αυστηρές ανταγωνιστικές εισαγωγικές εξετάσεις. Για κάθε δέκα σπουδαστές, που κάθονται στις εισαγωγικές εξετάσεις, παίρνουμε έναν. Π.χ. έρχονται 900 σπουδαστές και παίρνουμε 100. Ο λόγος για τον οποίον έχουμε τόσο μεγάλη προσέλευση, είναι διότι αυτή την στιγμή το επάγγελμα του Δασκάλου στην Κύπρο θεωρείται από τα πιο καλά, επειδή έχουν αυξηθεί οι κλίμακες μισθοδοσίας πριν δύο χρόνια και συγχρόνως ξέρουν, ότι μόλις τελειώσουν την Ακαδημία, αμέσως θα διοριστούν σ' αντίθεση με τους συναδέλφους τους της Μέσης Εκπαίδευσης, οι οποίοι μπορεί να περιμένουν και πέντε και δέκα, και δεκαπέντε χρόνια για να διοριστούν. Οι σπουδαστές στην Ακαδημία επομένως είναι υψηλού επιπέδου, σχεδόν μπορώ να πω, δεν έχουμε σπουδαστή, που στο απολυτήριο της Μέσης Εκπαίδευσης να έχει κάτω από το 19 και αντιλαμβάνεσθε ότι η διδασκαλία είναι σε πολύ υψηλό επίπεδο.

Πολλοί ξένοι οι οποίοι έχουν έρθει να μας δουν μερικοί, π.χ. ήρθε ο Ρεκίστραχ του Πανεπιστημίου της Βηρυτού, για να αξιολογήσει την Παιδαγωγική Ακαδημία, επειδή πολλοί απόφοιτοί μας πηγαίνουν στο Πανεπιστήμιο της Βηρυτού για μετεκπαίδευση, και μου λέει ότι όχι μόνο για τα παιδαγωγικά, αλλά εις οιαδήποτε επιστήμη θέλει ο απόφοιτός σας να έρθει στο Πανεπιστήμιο Βηρυτού, του χαρίζω δύο χρόνια και θα μπει αμέσως στο τρίτο.

Στην Αμερική, οι απόφοιτοι της Παιδαγωγικής Ακαδημίας μετά από αξιολόγηση η οποία έγινε, μπαίνουν αμέσως στο τέταρτο έτος σπουδών.

Οι σπουδαστές είναι οργανωμένοι στη σπουδαστική κοινότητα. Κάθε τμήμα —θα πω λίγα περισσότερα λόγια γι' αυτό, διότι νομίζω ότι είναι αυτό που έχει άμεση σχέση με την ανάπτυξη της προσωπικότητας, και όχι με την υπαγωγή ξερών γνώσεων— εκλέγει τρεις αντιπροσώπους. Οι αντιπρόσωποι όλων των τμημάτων αποτελούν το Κοινοβούλιο της Παιδαγωγικής Ακαδημίας, το Κοινοβούλιο εκλέγει μία επταμελή Επιτροπή, η οποία είναι τρόπος τινά η σπουδαστική Επιτροπή, η κυβέρνηση των σπουδαστών.

Η σπουδαστική αυτή Επιτροπή για τις διάφορες δραστηριότητες της Ακαδημίας διορίζει διάφορες Επιτροπές από σπουδαστές. Για κάθε Επιτροπή σπουδαστών, υπάρχει αντίστοιχη Επιτροπή Καθηγητών. Ας υποθέσουμε Επιτροπή εορτών, Επιτροπή εκδρομών, Επιτροπή ευημερίας, Επιτροπή συστίου, οι αντιπρόσωποι του Καθηγητικού Συλλόγου, που αποτελούν την Επιτροπή αυτή και οι αντιπρόσωποι των φοιτητών της αντίστοιχης Επιτροπής, έχουν κοινές συνεδρίες, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, και από κοινού αποφασίζουν μ' ανταλλαγή απόψεων ποια είναι η καλύτερη λύση και αυτή τη λύση τη φέρνουν σε μένα, ως Διευθυντή της Ακαδημίας.

Αν η λύση αυτή δεν είναι αντίθετη με τη νομοθεσία, εγώ δεν επεμβαίνω, τους λέω προχωρείστε, και προχωρούν. Επεμβαίνουμε μόνο αν είναι κάτι αντίθετο με τη νομοθεσία, η οποία υπάρχει, ή σαφείς οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας.

Επίσης, η αντιπροσωπεία των σπουδαστών μετέχει σε συνεδρίες του Καθηγητικού Συλλόγου, όχι σ' όλες αλλά σ' εκείνες που συζητιούνται φοιτητικά προβλήματα. Οι φοιτητές επίσης έχουν την ευθύνη για την διοργάνωση των διαφόρων ομίλων ενδιαφερόντων. Οι όμιλοι ενδιαφερόντων είναι πάλι μία άλλη δραστηριότητα της Ακαδημίας της Κύπρου, η οποία αποβλέπει όχι στη μετάδοση γνώσεων, αλλά στην ανάπτυξη της πρωτοβουλίας των σπουδαστών και την καλλιέργεια της προσωπικότητας.

Οι όμιλοι ενδιαφερόντων ανήκουν στο οργανικό πρόγραμμα της Παιδαγωγικής Ακαδημίας, δεν είναι δηλαδή απλή, εξωσχολική δραστηριότητα, είναι μέρος του προγράμματος, και γίνεται δύο φορές την εβδομάδα, η μία φορά είναι κατ' ομίλους ανεξάρτητα από έτος σπουδών. Είναι ένας άλλος τρόπος για να ενώσουμε τους σπουδαστές πρώτου, δευτέρου, τρίτου έτους.

Με βάση τώρα τα κοινά τους ενδιαφέροντα, και ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους σε κάθε όμιλο δραστηριοποιούνται και αναπτύσσουν ορισμένα σχέδια εργασίας. Μία ώρα την εβδομάδα γίνεται συγκέντρωση όλων των σπουδαστών της Παιδαγωγικής Ακαδημίας, και εκ περιτροπής κάθε όμιλος αναλαμβάνει να παρουσιάσει στο σύνολο των σπουδαστών της Ακαδημίας... από την εργασία το... με τα οποία ασχολείται στις ειδικές τους

συγκεντρώσεις.

Αυτό είναι κάτι έξω από τα γνωστά πλαίσια της μετάδοσης ύλης και αναφέρεται περισσότερο στην ανάπτυξη της πρωτοβουλίας, της προσωπικότητας, και τη γνώση των διαπροσωπικών σχέσεων στην πράξη. Διότι άλλο πράγμα είναι να μιλούμε για διαπροσωπικές σχέσεις, και άλλο πράγμα είναι να τους βάλουμε εκεί και να τους εξαναγκάσουμε να συνεργαστούν για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.

Και εκεί έρχονται και ομολογούν ότι εκείνο που μαθαίνουν περισσότερο, δεν είναι το να κάνουν κάτι ή κάποια γνώση, αλλά είναι να μάθουν να συμπεριφέρονται μαζί με τους άλλους και να συνεργάζονται μαζί με τους άλλους. Εκείνο στο οποίο επιμένουμε πάρα πολύ στην Παιδαγωγική Ακαδημία είναι να λείψει ο ανταγωνισμός όσο είναι δυνατόν, και να επικρατήσει η συνεργασία σ' όλα τα επίπεδα. Επίπεδα σπουδαστών μεταξύ των, επίπεδα σπουδαστών Καθηγητών και στη συνέχεια επίπεδα της Παιδαγωγικής Ακαδημίας με το Υπουργείο Παιδείας.

Και θέλω να πω ότι και με τους επιθεωρητές στοιχειώδους εκπαίδευσης υπάρχει μία πολύ καλή συνεργασία. Π.χ. όταν πρόκειται να πάμε σε σχολεία, για να μούνε οι σπουδαστές μας ο καθένας και μία τάξη για την πρακτική εξάσκηση, το έργο αυτό το αναλαμβάνουν οι επιθεωρητές δημοτικής εκπαίδευσης και μας λένουν, μη στείλετε στο τάδε σχολείο, στείλετε στον τάδε, στην τάδε τάξη, διότι εκεί είναι καλός Δάσκαλος κ.λ.π. και το πρόγραμμα καταρτίζεται από τους επιθεωρητές οι οποίοι γνωρίζουν πρόσωπα και πράγματα, αλλά επαναλαμβάνω την ευθύνη την έχουνε οι Καθηγητές της Ακαδημίας για την αξιολόγηση, και όχι ο Δάσκαλος της τάξεως, ο οποίος όμως επηρεάζει και άμεσα και έμμεσα το σπουδαστή.

Θα ήθελα να κλείσω σχετικά με το θέμα των προοπτικών. Τι θα γίνει στο μέλλον. Ήδη μελετάται πολύ σοβαρά η ίδρυση Πανεπιστημίου στην Κύπρο, νομίζω πως έχει φτάσει κατά την παροιμία ο κόμπος στο χτένι, δεν είναι δυνατόν να περιμένει κανείς περισσότερο, ξέρετε ότι αυτή τη στιγμή έχουμε δώδεκα χιλιάδες Κυπρίους φοιτητές, οι οποίοι σπουδάζουν σε χίλια Πανεπιστήμια του εξωτερικού, οι περισσότεροι απ' αυτούς είναι φυσικά στην Ελλάδα, αλλά έχουμε ένα 40%, που σπουδάζουν σε διάφορες χώρες της Ευρώπης Ανατολικής και Δυτικής και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, Καναδά, Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία ακόμη.

Και φυσικά, αυτό είναι πλεονέκτημα ως ένα σημείο, διότι μας φέρνουνε απ' αυτά τα χίλια Πανεπιστήμια πίσω, τον παλμό της διεθνούς εκπαίδευσης, αλλά από την άλλη πλευρά υπάρχουν τώρα και πολλές δυσκολίες διότι εκτός από την Ελλάδα, και ίσως ορισμένες άλλες χώρες, ιδίως τις Ανατολικές, οι άλλες χώρες πλέον, έχουνε βάλει το... για τους Κυπρίους φοιτητές, έχουν αυξήσει πολύ τα δίδακτρα, η εγγραφή πλέον Κυπρίων γίνεται προβληματική σ' αυτά τα Πανεπιστήμια, και επομένως η κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη να

ιδρύσει Πανεπιστήμια στην Κύπρο, για να μπορέσει να καλύψει αυτά τα κενά τα οποία θα δημιουργηθούν.

Μία από τις Σχολές του Πανεπιστημίου, που θα ιδρυθεί, θα είναι και η Παιδαγωγική Σχολή. Και επομένως η Παιδαγωγική Ακαδημία, η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών θα συνδεθεί αμέσως με την Παιδαγωγική Σχολή του Πανεπιστημίου και πιστεύουμε πως εκείνο το οποίο εδώ έχει τεθεί προηγουμένως από τον Καθηγητή κ. Ξωχέλλη ως η τρίτη λύση για το θέμα της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, δηλαδή το να γίνουν Παιδαγωγικές Σχολές στα Πανεπιστήμια, που να έχουν την ευθύνη για την εκπαίδευση και μετεκπαίδευση και παιδαγωγική έρευνα όλων των εκπαιδευτικών, ελπίζω, όταν γίνει το Πανεπιστήμιο της Κύπρου αυτό να γίνει πραγματικότητα.

Ευχαριστώ πολύ.